

Duna–Tisza Közi Falugondnoki Hírlevél

XX. évfolyam, 105. szám

2017/5.

Két évtized

Ünnepelünk. Ebben az évben, 2017-ben lett húsz éves egyesületünk. Bács-Kiskun, Csongrád, Békés, Jász-Nagykun-Szolnok, Pest megye falu- és tanyagondnokait, a falugondnoki szolgálat fejlesztéséért tevékenykedő polgármestereket, jegyzőket, önkormányzati szakembereket, önkéntes segítőket összefogva 1997 novemberében alakultunk. Jelenleg a térség 174 településén 264 falu, illetve tanyagondnokság működik.

A falugondnoki szolgálatok kialakulásának útján húsz év egy pillanat – egy ember életében húsz év nagy idő. Az elmúlt két évtized járattan út volt egyesületünk, az önkormányzatok, a falu- és tanyagondnokok számára egyaránt. Hiányoztak a tapasztalatok, a minták. A feladatok száma hétről hétre, hónapról hónapra változott, nőtt. Sikerek és gondok egyaránt kísérték egyesületünk munkáját. A bizalom, a méltányosság, az információ-megosztás, mások értékeinek és érdekeinek figyelembe vétele nélkülözhetetlen feltétele nemcsak a falugondnokságok, hanem egyesületünk jó működésének is. Ennek szellemében dolgozunk.

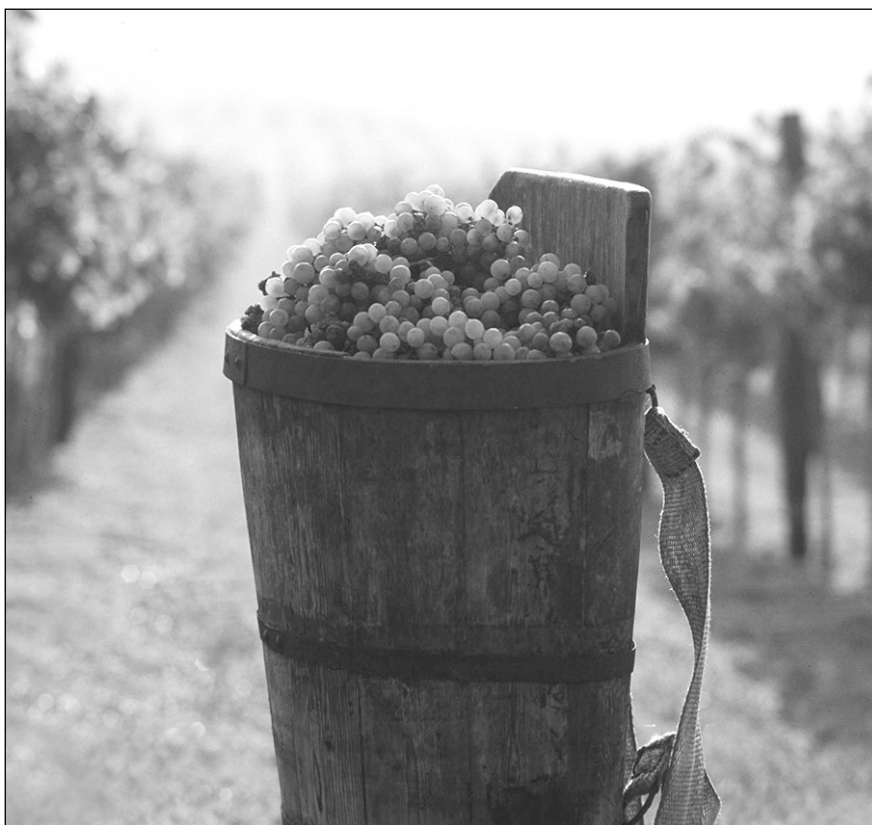
Feladatok várnak a jövőben is. A falugondnoki szolgálatot bevezető települések egyre növekvő száma és a falustársak bizalma igazolja munkánk szükségességét. Ünnepeljük a falu- és tanyagondnoki szolgálatok kitalálóját, felvállalóit, elindítóit, segítőit, valamint a falu- és tanyagondnokokat, akik a kis falvak és a tanyavilág éltetői, életben tartói, akik a rászorulóknak gyógyszer, élelmiszer juttatnak el, orvoshoz viszik a betegeket, iskolába, óvodába a gyerekeket; akik segítik a közösségi életet, hitet adnak az otthon maradóknak, hogy élni ott érdemes, ahová a gyökereink húznak.

Csörszné Zelenák Katalin

Takáts Gyula:

Szüreti vers

Szüretelnek, énekelnek,
Láttál-e már ennél szebbet?
Dió, rigó, mogyoró,
Musttal teli kiskancsó.
Sose láttam szebbet!
Akkora fűrt, alig bírom,
Egy fűrtből lesz akó borom.
Dió, rigó, mogyoró,
Csak úgy nevet a kancsó.
Az sem látott ilyet.
Az öregnek aszú bor jár,
A gyerekek must csordogál.
Dió, rigó, mogyoró,
Szüretelni, jaj, de jó!
Igyunk erre egyet!!!

Nagyon jó másokért tenni

Falugondnokok négy keréken. Évről évre visszatérő rendezvénye az egyesületnek. Egy kellemesen eltöltött nap, melynek során nem csak a közlekedési ismeretek kerülnek előtérbe, hanem jut idő a játékra is. A rendezvénysorozat lelke: Geisztné Kamasz Erzsébet címzetes rendőr alezredes, a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság kiemelt főelőadója, a Balesetmegelőzési Bizottság titkára.

Tíz éves múltat tekint vissza a Falugondnokok négy keréken elnevezésű vetélkedősorozat. Ahogyan lenni szokott, a sikeres programok egy hirtelen jött ötlet alapján születnek, és persze kellenek hozzá lelkes szervezők is. A Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete továbbképzéseinek rendszeres előadói a rendőrség munkatársai. Geisztné Kamasz Erzsébet is sokszor megfordult az oktatásokon, közlekedésbiztonságról, balesetmegelőzésről tartott előadásokat, illetve segített felfrissíteni a jelenlévők KRESZ-ismereteit. Hogy éppen őt kérték fel, abban egy személyes kapcsolat is szerepet játszott, hiszen az egyesület ügyvivője, Csörsz Zelenák Katalin hajdanán a középiskolai magyar tanára volt. Erzsébet megtisztelőnek tartotta, hogy most ő maga is megpróbálhatta, milyen a „katedrán” állni.

– Többször felvetődött köztünk, hogy érdemes lenne szervezni egy közlekedéismereti vetélkedőt a falugondnokoknak – meséli tovább az alezredes asszony. – Megemlítettem a parancsnoknak is, aki jónak tartotta az ötletet. Vezetőim mindig is nyitottak voltak az új dolgokra, és hagyták megvalósítani az ötleteimet. Az egyesülettel közösen először 2008-ban rendeztünk egész napos programot, melynek során elméleti és gyakorlati feladatok váltották egymást. Maig is izgulnak a résztvevők a forgalomban való vezetés során, hiszen vizsgabiztos is ül mellettük, viszont önfeladott szórakozást nyújtanak számukra az ügyességi játékok. Nem az a lényeg, hogy ki nyeri meg a versenyt. Sokkal fontosabb, hogy az együtt töltött nap mindenki számára kellemes emlék maradjon.

Erzsébet tíz évig tanított az izsáki általános iskolában. Nagy boldogság volt ez számára, hiszen odavalósíként erről álmodozott. Közben nappali ta-

gozaton – család mellett – kitűnő eredménnyel elvégezte a tanítóképzőt. Ám diplomával visszatérve az ígéretekkel ellentétben mégsem akarták képzettségének megfelelően foglalkoztatni. Nem volt tovább maradása. Meghozta élete nagy döntését: elhagyja a pedagógus pályát. Ma már hálás az akkori iskolavezetésnek, hogy „rákényszerítették” a továbblépésre, mert másképp nem került volna a rendőrség kötelékébe, ahol sikereiben gazdag évek állnak a háta mögött.

– Szerettem volna valahogy kapcsolatban maradni a tanítással. Ez a későbbiekben lényegében meg is valósult, de előbb más területen kellett helyt állnom – mondja Geisztné Kamasz Erzsébet. – A Kecskeméti Rendőrkapitányságra kerültem balesetvizsgálónak. Ami azt jelenti, hogy a közlekedési balesetek körülményeit kellett feltérképeznem. A helyszíneken rengeteg tragédiát láttam. Nem volt könnyű feldolgozni, szinte minden nap megkérdeztem magamtól, mit keresek én itt. Óriási motivációt jelentett, hogy elismerték és dicsérték a munkámat. Kilenc év után adódott egy lehetőség: a megyei rendőr-főkapitányság közlekedésrendészeti osztályának vezetője felkért, hogy menjek át hozzájuk, legfőbb feladatomban a balesetmegelőzési propagandatevékenység koordinálása lenne. Mintha rám szabták volna ezt a munkakört! Kiemelt főelőadóként immáron tizenkettedik esztendeje foglalkozom többek közt különböző korosztályok közlekedésre nevelésével, szezonhoz igazított kampányokkal, vetélkedők szervezésével. Fel sem tudnám sorolni, mennyi pozitív élmény ért az évek során. Soha nem fásultam el. Megelégedéssel tölt el a munkám, majdnem mindent annak rendeleke alá. Ezt annak is köszönhetem, hogy mindig fantasztikus parancsnokaim voltak. Nagyon jó másoknak jót tenni, nagyon jó másokért tenni – ha valamiféle

életmottót kellene megfogalmaznom, ezeket mondanám.

Erzsébet hangja ekkor elcsuklik. Bizalmába fogad és elárulja: egészségügyi okok miatt hamarosan leszere. Betegsége korlátozza a munkavégzésben. Sosem tudott megállni, és sosem tudták megállítani. Most 32 éves munkaviszony után – ebből 21 a rendőrségnél zajlott – nyugállományba kerül. Nem így képzelte el, de elfogadja a sors közbelépését. Parancsnokai, kollégái nehéz napjaiban is mellette állnak, nem engedik el a kezét. Erzsébet éppenséggel a táppénze alatt is „szervezkedik”, hiányzik neki a napi pörgés. De biztos lehet abban, hogy leszereelése után is kap alkalmanként feladatokat, hiszen vannak olyan programok, melyekben nélkülözhetetlen, mint például a Falugondnokok négy keréken vetélkedő.

Végezetül a szabad idő kerül szóba. Különbözőbb hobbjai azért nincs, mert a munkáját is mindig annak tekintette. Betegsége előtt szeretett kirándulni, de nem csak egyedül, hanem a kollégáival együtt, merthogy nekik is szervezett utakat. Érdeklí a színház és kapcsolja az olvasás. Legfőbb vágya, hogy minél több időt tölthessen a saját családjával, a szüleivel. Rádöbrent: ennél nagyobb érték nemigen van a világban.

B. T.

Kedves könyvek

Kedves verseim egy része a fejemben sorakozik – nem kell könyvet vinnem, ha az orvosnál várok. Kedves regényeim a polcon, vagy a könyvtárban várják, hogy két-három évtizedenként sorra kerüljenek ismét. Ami fontos, hogy mindig kéznél legyen, az a bölcsesség, különböző formákba öntve. Ezek a mindennapi könyveink, amelyekből különböző problémáink megoldására tanácsokat, kétségbeesésünk esetén erőt, energiát meríthetünk, vagy életvitelünkben segítenek.

Elsorolom legfontosabb segítőimet:

A legpatinásabb Marcus Aurelius császár, aki időszámításunk második évszázadában vetette papírra elmékedéseit, nagy részét a Kárpát-medencében vezetett hadjáratai során. A tisztánlátás, az egyszerű gondolkodás, és főleg a családja, tanítói, környezete iránti tisztelet ragadott meg soraiban.

Aztán az egyszerű szavakkal, közérthetően és varázslatosan író bölcsek: Kahlil Gibran A próféta című könyvében egy próféta válaszol Orfalisz népének kérdéseire, így beszél a Szeretetről, a Házasságról, a Gyermekekről, az Adakozásról, az Evésről és az Ivásról, a Munkáról, az Örömről és a Bánatról, a Házakról, a Ruhákról, az Eladásról és a Vásárlásról, a Bűnről és a Bűnhődésről, a Törvényekről, a Szabadságról, az Értelmről és a Szenvedélyről, a Fájdalomról, az Önismeretről, a Barátságról, az Időről, a Jóról és a Rosszról, az Imádságról, az Örömről, a Szépségről, a Vallásról és a Halálról.

Márai Sándor Füveskönyvéhez sok hasonlót írtak, mégis ez a könyv áll hozzám a legközelebb. Rövid elmékedések láncolata, mindig másik gondolata az éppen időszerű, érdemes a kezünk ügyében tartani. Richard Bach Illúziók című könyvében az író megismerkedő főhős kap csodálatos tanácsokat a szintén sétaépüléssel foglalkozó ismerőstől. Mindhárom könyvből hallhattak, illetve olvashattak részleteket a baranyai falugondnokok találkozóinkon, illetve a hírlevelekben. A találkozók felolvasáskor beállott csönd jelezte nekem, hogy értő fülekre találtak a gondolatokat.

És a mindennapi bajainkra használható gyógy-olvasmányok: Sokat forgatom Johanna Paungger és Thomas Poppe Útmutató hold című könyvét, amelynek alcíme A holdnapjár

alkalmazása a mindennapi életben. Az egészséges élet, a kertben és a természetben, a mező- és erdőgazdaságban, a háztartásban és a hétköznapiakban, sok felhalmozódott tudás alkalmazható. Kérlek az olvasót, hogy saját tapasztalataikkal vessék össze az ajánlatokat, nem kinyilatkoztatásként adják elő az összegyűjtött tudást.

Ha beteg vagyok, mindig kézbe veszem Thorwald Dethlefsen és Rüdiger Dahlke Út a teljességhez című könyvét, amely az első kiadvány volt, amely 1991-ben Magyarországon rávilágított a betegségek jelentésére és jelentőségére. Azóta a szerzőknek is, követőiknek is számtalan könyve jelent meg a testi és lelki betegségek összefüggéseiről. Nagy haszonnal szoktam lapozgatni Temesvári Gabriella A gyógyító konyha című könyvét, amelyből megtudhatom az összes élelmiszer hasznosságát, azaz vitamint, ásványi anyag tartalmát, gyógyhatásait, kockázatait, a feldolgozásukhoz hasznos recepteket, amelyeket persze mindig átalakítok saját ízlésünk szerint.

Tudom, hogy ma már nem a mindennapi olvasás a meghatározó az életünkben. De elvonulásra, pihenésre mindnyájunknak szükségünk van néha, és egy jó olvasmány könyveden elvárásol minket egy ismeretlen, de mégis otthonos világba, ahol megújulhatunk.

Faludi Erika

Módosult a szociális törvény

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.) legutóbbi módosítása az állami fenntartók által nyújtott szolgáltatásoknak a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások területi lefedettségét figyelembe vevő finanszírozási rendszerbe történő befogadását is érinti, vagyis azokat a falu- vagy tanyagondnoki szolgáltatókat is, amelyeket önkormányzatok szeretnének létrehozni.

Az Szt. 58/A. § (2b) bekezdése alapján az önkormányzati fenntartók esetén az általuk nyújtott szolgáltatások vonatkozásában a központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatásra való jogosultságnak nem feltétele a befogadás.

f) az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 14. § (3) bekezdése szerinti fejezetből finanszírozott szociális szolgáltató, intézmény (székhely, telephely) és az általa nyújtott szociális szolgáltatás, valamint az ehhez tartozó ellátotti létszám, férőhelyszám vagy feladatmutató esetén.

Ez a módosítás azt jelenti, hogy ezentúl az önkormányzatoknak a kérelmüket közvetlenül a megyei működést engedélyező szervhez (megyei kormányhivatal) kell benyújtania, kérelem elbírálásához a befogadás kérdéséről döntő (előzetes) szakhatósági állásfoglalás már nem szükséges, vagyis az önkormányzatoknak nem kell a minisztériumot a befogadással kapcsolatban megkeresniük.

Orosházán gazdag program várta a találkozó résztvevőit Hétköznapi kihívások a határban

Bács-Kiskun, Békés, Csongrád, Jász-Nagykun-Szolnok és Pest megye falugondnokságot működtető településeinek polgármesterei, jegyzői, intézményvezetői, falu- és tanyagondnoki találkoztak 2017. szeptember 6-án Orosházán, a Petőfi Sándor Művelődési Központban. A rendezvényen szóba került témák mindegyike kapcsolódik a szolgáltatot teljesítők munkájához, így az elhangzottakból sokat profitálhatnak.

Már a meghívóban felsorolt napirendi pontok alapján sejthető volt, hogy az orosházi falugondnoki találkozó hosszabb lesz, mint a korábbiak. Sokszínű programot állítottak össze a szervezők. Mielőtt elkezdődtek volna az előadások, mintegy ráhangolódásul a jövőre tízéves fennállását ünneplő Csanádapácai Dalkör műsorát hallgathatták meg a jelenlévők.

A vidám nótázás után először Bogárné Kiss Ildikó, az orosházi Egységes Szociális Központ igazgatója – ide tartozik a tanyagondnokság is – ismertette tevékenységüket. A legkisebbektől a legidősebbekig sok mindenkiről gondoskodnak. Tíz telephelyen tizenöt szakterületen végzik áldozatos munkájukat, egyebek közt foglalkoznak fogyatékkal élőkkel, pszichiátriai szenvedélybetegekkel, hajléktalanokkal. Az évek során kétszer kapták meg a Családbarát munkahely minősítést. Orosháza két külterületi körzetében 2005 óta szorgoskodnak tanyagondnokok. Kun László és Petrus János több mint kétszáz embert látnak el napról napra. Missziójukról maguk is beszéltek, előtte azonban a város polgármestere köszöntötte a hallgatóságot.

Orosháza első embere, Dávid Zoltán – aki korábban az idősgondozásban dolgozott – először a tizenkét éve működő tanyagondnoki szolgálatról emlékezett meg. Hangsúlyozta, hogy nélkülözhetetlen tevékenységről van szó, hiányukat azonnal megéreznék az emberek. A külterületeken élőknek sok esetben ők jelentik az egyetlen kapcsolatot a külvilággal, alapvető ügyeik intézésében jelentenek támaszt nekik. A polgármester arra biztatta a konferencia résztvevőit, hogy tartsanak egy sétát az alföldi település központjában, és látogassanak el a gyopárosfürdői üdülőhelyre. Végül megjegyezte: egy rendőrségi felmérés szerint Orosháza az ország legbiztonságosabb városai közé tartozik.

Kun László és Petrus János tanyagondnokok

Ezt követően bemutatkozott a két tanyagondnok. Kun László 2005-ben lépett be az Egységes Szociális Központ kötelékébe, 2010 óta látja el a tanyagondnoki teendőket a 2-es körzetben. Naponta 20-25 személynek segít a bevásárlásban, az ebédszállításban vagy az ügyintézésben. Mire minden dolgot elintézt, 120-130 kilométerrel többet mutat autója számlálójára, és másnap kezdődik minden elölről. Körzetében sok

Dávid Zoltán polgármester

az idős, egyedülálló, kisnyugdíjas, akik közül többen évtizedek óta elszigetelten élnek, leginkább nyolcvan év feletti özvegyasszonyok. A fiatalokra, a középkorúakra az alacsony iskolai végzettség és a szakképzettség hiánya jellemző. A tanyagondnoki szolgálat népszerűségének köszönhetően egyre emelkedik az ellátottak száma. Idén is folytatódott a városi önkormányzat által koordinált ingyenes gyermekétkeztetés, s ebben is kiveszik részüket a tanyagondnokok. Kun László jól tudja, hogy az általa választott misszióhoz nem csak türelem, kitartás kell, hanem a tanyasi emberek szeretete, megértése is.

Hasonlóan vélekedik Petrus János is, az 1-es körzet tanyagondnoka, aki 2016-tól kezdve végzi feladatait az orosházi határban. Korábban egészen más területen tevékenykedett, ám az emberekkel való törődés mindig szívügye volt. Könnyen és gyorsan beilleszkedett a közösségbe, kollégája támogatásával hamar elsajátította a szükséges feladatokat és ma már róla is azt tartják az ellátottak, hogy bármikor lehet rá számítani. Miután hosszú távra tervezi a munkáját, mielőbb szeretné megszerezni hozzá a szükséges képzettséget. Kollégáitól tudja, hogy a képzés során

nem csak új információkkal, hanem új barátokkal, ismerősökkel is gazdagabb lehet. Addig is naponta legalább 100 kilométert megy, 15-20 tanyaláknak segít a szokásos feladatokban. Az ő körzetében is sok az idős, egyedülálló ember. Az épületek mintegy 70 százaléka komfort nélküli, régi építésű, mindazonáltal a legtöbb tanyában van villany. Az utak főleg az őszi-téli hónapokban nehezen járhatók. A bemutatkozás során a problémákról is szó esett: a magány, a személyes kapcsolatok hiánya; a családtagokkal való rossz viszony; az alacsony iskolai végzettség; az egészségügyi gondok; a szenvedélybetegségek a legszembetűnőbbek.

Hogy még alaposabban megismerhesse a közönség a két tanyagondnok hétköznapijait, levetítették azt a kisfilmet, melyet nemrég forgattak a körzeteikben. Nem csak a szokványos köreiket láthattuk, hanem azokat az embereket is, akikkel naponta találkoznak és akik a legnagyobb bizalmasaik – s ezúttal még a kamerát is beengedték otthonaikba.

A falugondnok a jelzőrendszer tagja címmel tartotta meg előadását Bulyáki Tünde, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság módszertani főosztálya szakmafejlesztési szakreferense. A szociális és gyermekvédelmi törvény 2015-ös törvénymódosítását követően 48-ról 196-ra emelkedett a család és gyermekjóléti központok száma. Nagyon fontosnak tartják a falu- és tanyagondnokok, illetve a család- és gyermekvédelmi munkatársak együttműködését, hiszen a külterületen élőkkel napi kapcsolatban lévők ismerik a legjobban az ottani problémákat. Vannak olyan feladatok, melyek mindkét szolgáltatásban előkelő helyet foglalnak el, ilyen például az egészségügyi ellátás, a hivatalos ügyek intézése, a rendezvények megtartása. Egy másfél évig tartó kutatásban a falugondnokokat is megkérdezték, így a tapasztalatok előbb-utóbb beépülnek a gyermekvédelmi ellátásba.

Sziszák Katalin, a Békés Megyei Szociális, Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat intézményvezetője referátumának közepében az állt, hogy a falugondnok miként segítheti a fogyatékkal élőket vagy egészségkárosodást szenvedő embereket: magasabb összegű családi pótlék, gyógyszerellátás havi egyéni gyógyszerkeret, gyermekgondozási segély 10 vagy 14 éves korig, mozgáskor-

Szlovák Zsolt rendőr százados előadás közben

látozottak parkolási igazolványa, ápolási díj, étkezési támogatás (bölcsődében, óvodában, iskolában), utazási kedvezmény, támogató szolgálat, fogyatékosági támogatás. Ezután az intézmény szerkezetét és munkáját ismertette az előadó, ahová a fogyatékos családok fordulhatnak.

Az orosházi találkozón bemutatkozott az alig egy esztendősz Mozduljunk Együtt a Mozgásukban Korlátozottakért Alapítvány is. Sánta Erzsébet szakmai vezető a nonprofit szervezet célját így határozta meg: a mozgásukban korlátozott fekvő vagy rehabilitációra szoruló rászoruló emberek mozgásának megkönnyítése, életminőségük javítása és az őket ápolók munkájának könnyebbé tétele és egészségének megóvása. Arra kérte a jelenlévőket, hogy dolgozzanak együtt, hiszen a falu- és tanyagondnokok mindennapi tapasztalatainak figyelembe vételével hatékonyan tudnának építkezni.

A határban előforduló hétköznapi kihívások bűnmegelőzéssel kapcsolatos szegmensét vázolta fel Szlovák Zsolt rendőr százados, a Békés Megyei Rendőr-főkapitányság bűnmegelőzési osztályának kiemelt főelőadója. Erről a témáról sosem elegendő beszélni, hiszen egyre inkább beszüremkedik a tanyákon élő időskorúak inzultálása is. Védelmük érdekében hatékony rendőri összefogás történt az utóbbi időben, Pusztán hatan – hat megye címmel külön bűnmegelőzési programot szerveztek az alföldi rendőr-főkapitányságok. Leginkább a médián keresztül juttatták el információikat, egyebek közt felhívták a figyelmet a trükkös lopásokra és

csalásokra (például „unokázós” módszer, álvásárlás, termékbemutatók), illetve az erőszakkal járó rablásokra. Természetesen e tekintetben is fontos a tanya- és falugondnokok ébersége és a problémákra való rámutatása. Több településen hathatós együttműködést alakítottak ki a rendőrökkel vagy a polgárőrökkel.

Rengeteg információ hangzott el a szakmai tanácskozáson, aminek azért is örültek a résztvevők, hiszen a jövőben biztosan tudnak belőlük hasznosítani néhányat. A hátralévő időben inkább a város múltjára vonatkozó összefoglalók hangzottak el. A 75 éves Koszorusz Oszkár helytörténész – aki nemrég vette át a Magyar Arany Érdemkereszt polgári tagozat kitüntetését – Orosháza múltjának emlékeztető pillanatait idézte fel, bár a szűkre szabott idő miatt inkább csak egy-két érdekesség ismertetésére volt lehetősége. *(Bővebb írását a 10. oldalon közöljük! – A szerk.)* Horváth József önkormányzati képviselő, az Orosházi Gazdakör elnöke a helyi értéktár kincseit sorolta fel – jelenleg 27-et –, köztük a megyei értéktárba nemrég bekerült búzacsíramálét és Mokry Sámuel gabonanesímítő munkásságát. A tanácskozás helyszínén néhány orosházi termelő is bemutatkozott, köztük tesztakészítő és mézeskalácsos. És aki kíváncsi volt a város múltjának tárgyi emlékeire, az ebéd után ellátogathatott a Nagy Gyula Területi Múzeumba, ahol Rózsa Zoltán múzeumigazgató a közszemlére tárt tárgyak és dokumentumok révén alapos történeti áttekintést adott az alföldi településről.

Borzák Tibor

Több fiatal is jöhetett volna a családi napra

Remekül éreztük magunkat

Családi napunk hagyományosan augusztus 5-én, a hónap első szombatján zajlott le, melyet egyesületünk szervezett a bócsai tanyagondnokok közreműködésével. Bócsa község immár ötödik alkalommal látott vendégül bennünket hangulatos parkerdejében.

A hatalmas árnyas fák alatt kissé elviselhetőbb volt az irtózatlan hőség. Már reggel nyolckor kezdett benépesülni a hely, hiszen a főző, sütő alakulatok viszonylag korán elfoglalták évek óta megszokott helyüket, hogy ebéddőre elkészüljenek az étkekkel. A serény munkát természetesen meg-megszakította a rég látott jó ismerősök üdvözlése, egy-két főzéssel kapcsolatos teendő megbeszélése, a tuti házi pálinka kóstoltatása. Kicsit panaszkodtunk a melegre, beszámoltunk egymásnak, hogy kivel mi történt mostanában. Ezenközben az ásványvíz és zánkai összefogás eredményeként zsíros kenyeret ehettünk reggelire. A tarhosiak libazsíros kenyerére libatörpítővel az ide is feledhetetlen volt. Miközben sorra érkeztek a kollégák és családjaik, szorgos kezek aprítottak

hagymát, daraboltak húst, keverték palacsintatésztát, kelesztették a lángos tésztát, melegítették a sütőket, forrósították az olajat, pucoltak krumplit, asztalt terítettek, kávé főztek, s végeztek mindent, amire szükség lehetett a jó közérzet megteremtéséhez. Lassan benépesült a terep, megérkeztek kedves kishegyesi vendégeink is, akik nélkül már elképzelhetetlen ez a nap.

Amikor egyre jobb illatok kezdtek terjengeni a levegőben, akkor vették kezdetüket a hagyományos sorversenyek. A tikkasztó hőség nem tett nagyon jót a csapatok állóképességének, de helytálltak derekasan. Nem volt ismeretlen a zsákban futás, talicskázás, labdát seprűvel taszítás, stb. Nincs nagy jelentősége, hiszen mindenki nyert, de idekívánczik, hogy ide Bócsa családi csapata lett első a vetélkedésben. A megfáradt versenyzők végül enyhülést találtak az árnyékokban és a párapu alatt, ami a szervezők figyelmes gondosságát dicséri.

Nem versenyben, de elkészültek az ebédre szánt ételek is. A csemői bográcsban lecsó, a nagytőkeiben özpörkölt, az ágasegyházaiban töltött káposzta, a tarhosi ludaskása készült. Ásványvíz kollégáink csülökpörkölttel rukkoltak ki, Domaszék

képviselője birkapörkölttel kényeztetve a gyomrokat, Szatymazról érkezett az óriáspalacsinta, valamint Rózsa Zoli és Frittmann János avatott kezelésében az óriás tárcsa, amelyen joghurtban pácolt csirke- és tarja sült, Kelebia pedig az utánozhatatlan lán-gossal kedveskedett a résztvevőknek. A finom ételek mellé dukált a jó bor, illetve a meggysőr, ami Tarhosról „utazott” ideig. Az ebéd utáni ejtőzést feldobta a Szatymazi Ficánkák tánc-együttes műsora, mely kedvesen humoros produkció „érett korú” hölgyek előadásában. A díjkiosztást élőzene követte, amire a fittebb, bátrabb vendégek táncoltak is.

Ismét együtt töltöttünk egy kellemes napot, találkoztunk kedves régóta ismert aktív, vagy már nyugdíjas kollégáinkkal, láttunk cuki unokákat, ettünk, ittunk finomságokat, legtöbbször valószínűleg jól éreztük magunkat. Mi, nagyjából kétszáz, vagy kicsivel

többen. Pedig lehetnénk akár négyszáz is, hiszen a parkerdő nagysága lehetővé tenné sokkal több ember vendégül látását is. Arról beszélgettünk, hogy évről évre ugyanazokkal az arcokkal találkozunk, az úgynevezett „mag” minden évben megjelenik, részt vesz a mi napunkon. Ami nagyszerű, mert mindig tudunk örülni egymásnak, de igazán jónéven vennénk, ha az új, fiatalabb kollégáknak is fontos lenne az, hogy együtt töltsünk évente egy napot, ismerkedjünk, barátkozzunk, beszélgezzünk. Hiszen minden alkalommal lazulunk, töltözzünk, erőt kapunk a hétköznapi életfolytatásához. Mindenképpen találkozunk jövőre is. Legalább kétszáz, vagy sokkal többen...

Vidácsné Lukucz Éva

Bemutatjuk egyesületünk szenior tanyagondnokait

Minden nap mások a tennivalók

Sorozatunkban sorra bemutatjuk a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületének szenior tanyagondnokait. Ezúttal a röszei Kovácsné Kacz Erika és a csárdaszállási Nagy Zsoltné portréja olvasható. Mindketten megkapták már a Kemény Bertalan Falufejlesztési-díjat: Erika 2013-ban, Edit 2014-ben. És mindketten tagjai az egyesület elnökségének.

KOVÁCSNÉ KACZ ERIKA röszei tanyagondnok ezzel kezdi: „Ami elmúlt, azt megéltem. Jöhetnek a következő feladatok. Kihívások sorozatából áll a munkám. Soha nincs két egyforma nap, újabb és újabb akadályokat kell leküzdeni. Amit reggel elhatározok, az legtöbbször már tíz órakor borul, mert valami fontosabb dolog jön közbe. Szerencsére rugalmas vagyok, nem okoz gondot átprogramozni az életem.” Beszélgetésre invitálásom során többször visszakérdez, biztosan róla szeretnék-e írni, nem nagyon lelkesedik a nyilvánosságért. Megismétli az érveit, hogy amin már túl van, azt nem érdemes felemlíteni, de szerencsére sikerült meggyőzőnöm ennek ellenkezőjéről.

– *Hogyan lett tanyagondnok?*

– Véletlenül. Tizenöt évvel ezelőtt kezdődött... Mórahalom, Szatymaz, Kelebia és Röske közreműködésével 2002-ben elindult a homokháti tanyagondnoki program. Megkérdezte tőlem a röszei polgármester, hogy volna-e kedvem részt venni benne. Gondolkodás nélkül igent mondtam, bár nem tudtam, mire vállalkozom. Tulajdonképpen kapóra jött a felkérés, mivel gyesen voltam. Korábban bankban dolgoztam, oda nem akartam visszamenni. A kísérleti program során nagyon megszerettem a tanyagondnoki munkát. Ebben találtam meg az igazi énemet. Harmincévesen kerültem a helyemre.

– *Ismerte a röszei tanyavilágot?*

– Dehogy! A férjem révén kerültem a Dunántúlról az Alföldre. Szegeden laktunk és dolgoztunk, onnan költöztünk Röszkére. Szerencsére az említett programban volt négy helybeli tanyafelelős is, velük jártam a határt. Nem csak a környéket térképeztem fel, hanem az ott élő emberekkel is megismerkedtem. Mindenkinek elmeséltem, miben tudnék nekik segíteni tanyagondnokként. Amikor lett gépkocsi, bővültek a lehetőségek is.

– *Nehéz évek voltak?*

– Nem tagadom. Mindig az járt az eszemben, hogyan tudnám még jobban elvégezni a feladataimat. Szerencsére ehhez a kezdetek óta sok segítséget kapok az önkormányzattól és személyesen a polgármestertől is. Egyébként rajtam kívül van még egy tanyagondnok, Fodor Zsolt. Munkánkat a Szociális Szolgáltató Központ keretein belül végezzük. Külterületen mintegy 650 személlyel tartjuk a kapcsolatot.

– *Milyennek ismerte meg őket?*

– Türelmes, hálás, kedves emberek. Többségük idős, egyedülálló. Minden apróságnak örülnek. Szeretnek beszélgetni. Invitálnak, üljek le egy kicsit náluk, és már teszik is elem a kávé. Tizenöt éves szolgálatom alatt jó néhány

nyukkal közeli kapcsolatba kerültem. Sajnos sokan elmentek már közülük. Egy-egy haláleset engem is megvisel.

– *Emlékezetes történeteket őriz?*

– Szomorú lesz, amit elmesélek. Rendszeresen vittem autóval egy jól ápolat, víg kedélyű nénit a könyvtárba. Ahogy teltek az évek, fokozatosan megváltozott. Nem tudni miért, egy idő után nem engedett közel magához, az ételhordót is csak a háza elé tette ki. Egyik alkalommal visszafelé jövet láttam, hogy hozzá sem nyúlt. Gyanús lett a dolog. Kopogtattam az ajtaján, de nem jött válasz. A hátsó ablakon át beláttam a szobába, ott feküdt a földön. Szóltam a kollégámnak, az orvosnak. Odabenn szörnyű kép tárult elénk, ha rágondolok, most is beleborzongok. Sokat gondolkodtam azon, mi történhetett a nénivel, hogy ennyire elhanyagolta magát és befelé forduló lett. Szerencsére a történet jól végződött: előbb kórházba került, majd szociális otthonba. Valamelyest visszatért az életkedve, utána még öt-hat évig élt.

– *Személyes élményeit is tudja kamatoztatni szenior munkája során?*

– Mindenképpen. A leendő tanyagondnokok eltöltenek velem egy napot, majd én látogatom meg őket. Először bemutatom az intézményünket, a kollégáimat. Aztán a terepgyakorlat során egyfolytában beszélek, amerre járunk, mindenhol eszembe jut valamilyen történet vagy tanulságos eset. Folyamatosan jönnek elő a témák, és kérdéseket is kapok bőven. Érdekesesek a másodszori találkozások is, mert egyből látom, hogy mit tudtam átadni a tanulóknak, sikerült-e hasznosítaniuk a nálam tapasztaltakat. Tíz éve veszek részt a szeniorok munkájában, ez idő alatt sok kollégát „kineveltem” már, akikkel a tanyagondnoki találkozókra össze is szoktam futni.

– *El tudna képzelni magának más hivatást?*

– Néha úgy érzem, hogy elfáradtam, de másnap reggel újult erővel indulok tovább. Képes vagyok a folyamatos megújulásra. Ebben maximalizmusom és megszállottságom is segít. Most már mindenki ismer a faluban és a tanyavilágban, soha nem hagynám őket el.

NAGY ZSOLTNÉ békéscsabai lányból lett csárdaszállási asszony. Békéscsabán született, ott végezte el az iskoláit, helyben dolgozott szakápolóként. Aztán az 1990-es évek végén férjhez ment egy csárdaszállási fiúhoz és falura költözött. Ma már semmi pénzért nem menne vissza a megyeszékhelyre. Ha szükséges, autóval fél óra alatt eléri a legközelebbi várost. Azon túl, hogy falugondnokként megtalálta számításait, a közéletből is jócskán kiveszi részét.

– Senkit nem ismertem Csárdaszálláson – meséli Edit.

– Arról sem volt elképzelésem, hogy mit is csinálhatnék a lakóhelyemen. Vettem egy nagy levegőt és bementem a polgármester asszonyhoz. Elmondtam neki, mivel foglalkoztam korábban és miként lehetnék a helybeliek segítségére. Végül is tudok vérnyomást mérni, injekciót beadni... Akkoriban tömegesen indultak a falugondnoki szolgálatok. Utánanézünk a részleteknek, és pályáztunk. Tizenhárom éve, 2004-ben kezdtem dolgozni. Vértessacsán végeztem el az alapképzést. Nekem még szerencsém volt Kemény Berci bácsit hallgatni.

– *Elfogadták a faluban?*

– Akkoriban alig hatszázan laktak itt, most négyszáznegyven a lélekszám. Tulajdonképpen minden házba bekopogtattam, mivel nem ismertem senkit, muszáj volt felvennem a kapcsolatot a csárdaszállásiakkal. Pozitívan fogadtak. Látták azt is, hogy szorgalmasak vagyunk. Tíz évig senki nem épített új házat, mi belevágtunk, és ezzel példát mutatunk másoknak. Sajnos mára lecsökkent a gyerekszám és fogy a lakosság is. Ez ellen próbál az önkormányzat tenni, bérházakat kapnak az ide települők. Tizenennyolcból most egy üres van, arra pedig négyen pályáznak. Óvoda és alsó tagozatos iskola működik a faluban, a felsősök szerződéses iskolajárattal ingáznak.

– *Népszerű falugondnok?*

– Erre mit válaszoljak? Úgy érzem, sikerült elfogadtatnom magam. Ezt bizonyítják az önkormányzati választások. Először 2006-ban indultam, bár nekem eszembe nem jutott volna képviselőnek lenni, mások biztattak, még a kopogtató cédulákat is összegyűjtötték helyettem. A második legtöbb szavazatot értem el, pedig még csak két éve dolgoztam a faluért. Aztán 2010-ben már rám szavaztak a legtöbben, és alpolgármesternek is megválasztottak. Ahogy 2014-ben is.

– *Bírja a sok feladatot?*

– A falugondnoki munka mellett alpolgármesterként is helyt kell állnom. Elég sok rendezvényen veszek részt, s ez időigényes elfoglaltság. Kialakítottam egy rendszert, így napra lebontva megvan, hogy mit, mikor csinállok. Szerdán például Mezőberénybe megyünk bevásárolni, hétfőn és csütörtökön pedig gyerekeket viszek Gyomaendrődre angol- és informatika órára. Akik igénybe veszik a falugondnoki szolgálatot, ismerik a heti rendet. Persze vannak kivételes helyzetek, előfordul, hogy sürgősen orvost kell hívni valakihez. Egyszer útközben újra kellett élesztenem egy bácsit, aki rosszul lett a kocsiban.

– *Sokat autózik?*

– Nem annyira. Mifelénk nem jellemző a tanya, ha mégis van, az közel esik a kövesúthoz. Minden reggel 9-ig az irodában vagyok, így aki személyesen akar velem beszélni, vagy vérnyomást szeretne mérteni, itt megtalál. Nincs igény arra, hogy az ebédet házhoz vigyem. Aki befizet rá, az elsőtál érte a konyhára. Az autót kérdezte: pénteken kizárólag biciklivel közlekedem, sorra látogatom az idős embereket.

– *Falugondnoki tapasztalatait tudja hasznosítani a képviselői munkájában?*

– Ha valakihez betérek, nem csak a saját gondjairól ejtünk szót, hanem a szomszédokéről is. Tehát ismerem a falubeliek problémáit. Itt nem történik olyasmi, amiről ne tudnék. Szeniorként ezzel szoktam kezdeni a bemutatkozásomat. Nagyon szeretem azokat a napokat, amikor eljönnek a tanuló. Hihetetlen, hogy már 13 esztendeje végzem a falugondnoki tennivalókat, ám ez a rengeteg idő igazolja a hitelességemet. Nem túlzás állítani, hogy amióta szenior vagyok, Békés megye valamennyi településén megfordultam. Sőt, Jász-Nagykun-Szolnok megyébe is szoktak hívni.

– *Milyen az utánpótlás?*

– Vegyes. Nem mindenki érzi misszióknak a falugondnokságot. Van olyan település, ahová négy éven belül harmadjára megyek vissza szeniorok; ami azt jelenti, hogy nehezen találunk megfelelő embert a posztra. Mezőberényben viszont a mi példánk alapján indították be a szolgálatot. Előtte eljöttek terepszemlét tartani, a kolléga pedig tanácsokat kért tőlem. Később örömmel láttam, hogy jól választottak.

– *Munkája sok megható pillanatot hoz?*

– Imádom a gyerekeket. Szoktam tőlük rajzokat kapni. Csak úgy nevetgélnek, ha felfedezik az autó műszerfalán, ahová ki szoktam rakni. Szívesen megyek az óvodai, iskolai rendezvényekre, ezt alpolgármesterként gyakran teszem. A múltkor egy 90 esztendősen néni kért meg, hogy segítsék neki a születésnapjára készülni, mert jönnek hozzá felköszönteni, ő meg nem tudja, mit is kell ilyenkor az asztalra tenni. Óráig elüldögéltem egy 85 éves asszonynál, aki életének minden fontos mozzanatát füzetbe írta. Élvezettel olvagattam, észre sem vettem, hogy röpi az idő. Megmutatta a versét is, amit elkértem tőle, mert annyira megtetszett.

– *Sosem adja fel?*

– Hazudnék, ha azt mondanám, nincsenek rossz pillanataim. De amikor egy idős néni megsimogatja a kezem, és halkan a fülembe súgja: „Milyen jó, hogy jöttél Editkém, mert nekem rajtad kívül nincs senkim”, akkor bizony elérik a szívem.

Föld, búza, ember

Orosházán, a falu- és tanyagondnoki találkozó Koszorús Oszkár helytörténész felvillantott néhány történetet a település múltjából. Az alábbiakban átfogóbb összefoglaló olvashatunk a tollából.

Mikor Mór, Zsigmond 1927-es alföldi fölolvasó körútján eljutott Orosházára, föllette a kérdést az őt fogadó helyi előkelőségeknek:

– Mi nevezetessége van ennek a városnak?

Az urak hallgattak. Összenéztek, körülnéztek, mintha most akarnák ők is fölfedezni a város országra szóló nevezetességeit.

– A föld – mondta valaki.

Móriczot megütötte ez a szó, s meghatódott. Nagyon bölcsnek és nagyon szépnek találta a szót. Az urak mindnyájan meglevenedtek.

– Igen, bizony, az orosházi föld. Ez az ország legjobb földje. Olyan kövér, televény, hogy talán a világon sincs ilyen.

– Szép.

– Boldogok voltak, hogy az idegen megnyugodott, s elégedett.

– És a búza – mondta egy másik úr.

– A mi búzáink?... Egész Európában a legkiválóbb és a legkeresettebb cikk. Az orosházi búza a legfinomabb, s legértékesebb lisztet adja. Mióta a Bánátot lekapcsolták, azóta ez a legjobb márká.

Az író nézte az urakat. Mindannyian komoly, derék, nyugodt emberek.

– És az ember! – mondta egy harmadik úr. – Az orosházi nép!...

S erre különös módon föllevenedtek. Mintha valóban, a legnagyobb ritkaságról, s a legbecsebb kincsükről volna szó...

A fenti: Föld, búza, ember című Mór-ricz írás bevezetője jutott eszembe, mikor megkaptam a megtisztelő föl-kérést, hogy a mai, öt alföldi megyére kiterjedő falugondnoki találkozón, röviden szóljak Orosháza múltjáról.

– Mi nevezetessége van ennek a városnak? – tettem föl én is magam-

nak a mór-riczi kérdést. Egyáltalán. Mit mondjunk el itt röviden és tömören Orosházáról, sokunk lakóhelyéről és szülővárosáról, a szép számmal hoz-zánk érkezett kedves vendégeknek.

A ma közel harmincezer lélekszá-mú Orosháza járási székhely, kor-mányhivatalokkal, főiskolával és középiskolákkal, kórházzal, stb. Békés megye nyugati részén fekszik, a Békéscsabát és Szegedet összekötő 47-es országos főútvonalon. Békéscsabától 35, Hódmezővásárhelytől 33, Szegedtől 58, a fővárostól 185 kilométerre található a település. Jelenleg Békéscsaba és Gyula után a megye harmadik legnagyobb városa, a megye legiparosodottabb települése, fejlett mezőgazdasággal, kereskedelemmel és kulturális élettel.

Története az új kőkori nyúlik visz-sza, melyet a régészeti leletek igazolnak. Honnan kapta Orosháza a nevét? A földrajzi etimológiával foglalkozók azt erősítik meg, hogy a falu elnevezése az első telepítő vagy a birtokos nevét őrzi. Föltehetően még az 1241-es tatárjárás előtt ezen a területen volt az Oros nevű birtokos háza, körülötte pedig a szolgálcsaládok egyszerűen épített kis házai.

Orosháza neve 1466-ban tűnik föl egy oklevélben. Az 1560-as években az egész békési síkság, így Orosháza is török uralom alá került, majd az 1590-es években másodszorra is elnéptelenedett.

1720-ban III. Károly császár Harruckern János György hadi élelmezési biztosnak adományozta a nagy kiterjedésű békési síkságot, közte az orosházi pusztát is, ami a jegyzőkönyv szerint 300 forintot ért, mivel „sem víz, sem fa” nem volt rajta. A birtokos igyekezett hasznosítani a jó minőségű földeket. Toborzó bizto-sai járták az országot, a lakatlan területekre igyekeztek egy nemzetiségű és egy vallású embereket toborozni. Így volt ez Orosháza esetében is. A Tolna megyei Zombárról és a Dunántúl más településeiről jelentkeztek szabad költözködéssre jogosult, magyar nemzetiségű és evangélikus vallású telepesek, akik a jelenlegi Orosházát 1744-ben telepítették újjá.

1777-ben fölépítették a ma is álló evangélikus templom tornyát, 1786-ban a templom kelet – nyugati főhajóját, 1830-ban a déli szárnyat. Az 1846-ban épített evangélikus alvégi parókia és az 1854-ben elkészült felvégi lelkészlak ma műemlékek.

1848-ban már tízezer volt Orosháza lélekszáma. A lakosság erősen réteg-ződött, kialakult a jómódú parasztok rétege, a néhány holdasoké és jelen-tős volt a földnélküli zsellérek száma is. Az első száz évben a lakosság megélhetését elsősorban az állattenyésztés adta. Az 1850-es években a gabona árak jelentősen emelkedtek, ami meggyorsította a gazdasági és a társadalmi átalakulást. Az 1870-ben elindult vasút lehetőséget teremtett a mezőgazdaság erőteljesebb fejlődéséhez, a nagybirtok versenyképességéhez. Az itt termelt jó minőségű búzát főként Ausztriába, Németországba és Svájcba szállították, jutott külföldre az orosházi baromfiból is. Jelentőssé vált az orosházi kézműipar, majd a malom- és téglaiipar. Az 1890-es évektől a cirokseprűgyártás vitte Orosháza nevét szerte Európában, jelentőssé vált a település kereskedelme is.

Az 1914-től 1918-ig tartó nagy háború orosházi embervesztesége kb. 1500 főre tehető. A trianoni diktátum következtében, az ország közepe táján fekvő Orosháza igen közel került a román és a szerb határhoz. Lassan javult a helyzet, majd jött a gazdasági válság. A jó minőségű orosházi föld-ekből öt – hat hold biztosította egy – egy kisparaszti család szerény megélhetését. Kihasztnálták a tanyás gazdálkodás előnyeit, a földművelés és az állattenyésztés mellett lassan teret hódított a kertészet és a gyümölcs-termesztés is. Az orosházi paraszt-ember a gyakorlati munka mellett igyekezett elméleti tudásra is szert tenni, előadásokra járt, tanfolyamokat végzett, szakkönyveket olvasott. A tu-catnyi elemi iskola mellett az 1890-es évektől elindult a fiú és leány polgári iskola, 1922-től megnyílt az érettségit adó felső mezőgazdasági iskola, 1933-tól a gimnáziumi tanfolyam.

(Folytatás a 11. oldalon)

Hírek

Nógrád megyei kollégáink Cserkeszölön

Cserkeszölőre 2017. június 24-én érkeztek meg a nógrádi falugondnokok. Vendégeinket Nagy Katalin, a községi önkormányzat tanyagondnoki szolgálatának vezetője köszöntötte a gyógyfürdő területén található jurtatábor közösségi házában, majd bemutatta a települést és a fontosabb intézményeket.

A települést híressé tevő gyógy-vízzel és a fejlesztésekről Gál József fürdőigazgató beszélt, utána pedig Gálné Kiscsatári Lidia, a jurtatábor vezetője kalauzolta végig a csoportot a tábor területén. Mindenkinek nagyon tetszett a környezet, el is határozták, hogy visszatérnek majd ide. Vendégeinket helyi pálinkával és pogácsával kínáltuk, s a kötetlen beszélgetés során kölcsönösen mesél-tünk a munkánkról, a feladatainkról. Tettünk egy sétát a fürdő területén, majd a Napsugár Étteremben elfogyasztottuk a bográcsban főtt marha pörköltet. Mindezek után még egy kis fürdőzésre is jutott idő.

Nagy Katalin

(Folytatás a 10. oldalról)

1948-ban fölépült a Mezőgazdasági Technikum, 1951-1955-ig a Tán-csics Mihály Gimnázium.

1939-től 1945-ig tartott a második világháború. Az elesett orosházi ka-tonák létszáma ezer körül lehet, az Orosháza környéki harcokban több mint ötszáz katona esett el, ötven polgári áldozata is volt a háborúnak. A holokauszt áldozatainak számát közel kétszáz főre becsülik.

1944. október 6-án Orosháza fel-szabadult a német megszállás alól, a szovjetek és hazai támogatóik vették át a hatalmat. Orosháza 1946. január 1-jével város lett. 1952 végére – az erőszakos kollektivizálás következtében – megkapta a település a „termelőszövetkezeti város” kitüntető címet.

1956. október végén tízezres tömeg vonult a Kossuth-szobor elé, változó-

Búcsúzunk kollégáinktól

„Nem halok meg teljesen, sok minden, ami bennem él, elkerüli a halált.”
(Horatius)

H. Szabó József (1959-2017) súlyos betegségben meghalt. Petőfiszál-láson a külterületi tanyás térségek idősei, fiataljai és rászorultjai ellátá-sának segítése volt a feladata. Önkormányzati képviselőként is sokat tett a külterületen élőkért.

Egy nyugdíjas ceglédi kollégától is búcsút vettünk. Egyesületünk tag-ja, **Sila József** életének 68. évében 2017. július 23-án elhunyt. Felada-tát „szolgálat”-nak tekintette. Türel-messég, lelkiismeretesség, szociális munkára termettség jellemezte.

Nyugodjanak békében.

sokat várva. A szovjet tankok azon-ban legázolták a forradalmat. Annak ellenére, hogy Orosházán egy pofon sem csattant, közel 50 főre 100 év letöltendő börtönbüntetést szabtak ki.

Természeti értékeink közül meg-emlíjtük az egyre népszerűbb üdü-lőhelyet Gyopárosfürdőt, melyet már a két világháború között is az „Alföld gyöngye”-ként emlegettek. A há-rom hektáros Rágyánszki-arborétum örökzöldekben és fenyőkben gazdag gyűjtemény.

Néhányan a jeles orosházi szü-löttek közül. Az MTA rendes tagjai: Székács József evangélikus püspök, Vitális István geológus, Dénes Géza biokémikus, Sitkei György gépész-mérnök, Bor Zsolt fizikus. Kossuth-díjasok: Csáki-Maronyák József és Fajó János festők, Darvas József író, Sós József orvos.

Végezetül elmondhatom, mindig akadtak Orosházán olyanok, akik napi kenyérkereső munkájuk mellett helytörténeti kutatással is foglalkoz-tak. Azért, hogy az Orosházán élők, elszámazzottak, a várostörténet iránt érdeklődők jobban megismerjék Oros-házát. Mert régi igazság, csak azt sze-rethetjük igazán, amit ismerünk.

Veres József evangélikus lelkész-esperes, országgyűlési képviselő írta 1886-ban: „Orosházának nincs külö-nös nevezetessége, ami az idegent idecsábítaná, sem természeti, sem történelmi... Nem szégyelljük, hogy Orosházának nincs nagy múltja, mert hisszük és akarjuk, hogy annál szebb lesz a jövője!” Azóta 130 esztendő telt el. Újjáépült, megszépült a város, sokan szeretnek Orosházán élni, itt érzik otthon magukat.

Koszorús Oszkár

Nemzeti értékek

Soltvadkerti csettegő

A csettegő az öt hajtó motor jellegzetes „csettegő” hangjáról kapta a nevét. Soltvadkerten és környékén elsősorban mezőgazdasági, erdészeti munkákra fejlesztették ki és gyártották és még ma is fontos szerepet tölt be a környék életében.

A csettegő az 1960-as évek helyi terméke. Az első csettegőt 1964-ben Lehoczki Ferenc géplakatos tervezte és építtette meg. Az első típusbizonyítvánnyal rendelkező csettegőt Kőszegi László készítette Soltvadkerten. A soltvadkerti borvidék egyik leghasznosabb találmánya a csettegő. Szimbólum,

amely az elmúlt rendszer központosító szándéka ellenére a vidéki kis gazdaságok életképességét és az agyafúrt gondolkodásmódját szimbolizálja. Az első darabok a ház körül fellelhető alapanyagokból, alkatrészekből készültek, amelyeket be lehetett szerezni a tsz-központú világban. Betöltötték azt az űrt, melyet a kis gazdaságok műveléséhez szükséges eszközök hiánya képzett. Részben ennek segítségével tudott talpon maradni és meg tudott erősödni az a nagy múltú szőlőtermesztés, amely évszázados gyökereken nyugszik Bács-Kiskun megyében.

Érdemérem az ásoththalmi kollégáknak

Ásoththalmon, a falunap keretében a nagyközségi képviselő-testület döntése alapján a helyi tanyagondnoki szolgálat tagjai – Bálint László, Hebők Antal, Hegedűs Edit, Rózsa Antalné, Répássy-Szabó Vivien és Pipicz Imre – Ásoththalmomért Érdemérmeket vettek át Toroczkai László polgármestertől. Gratulálunk!

Egyesületünk húsz éves lett!

Idén 20 éves a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete. Az öt megyét átfogó szervezetben két évtized alatt 14-ről 264-re nőtt a falu- és tanyagondnoki szolgálatok száma. A jubileumot szakmai konferenciával ünnepeljük meg 2017. október 13-án, pénteken 9.30 órától Csólyospáloson, a Községi Házban, melyre mindenkit tisztelettel hívunk.

Tervezett program:

A konferencia résztvevőit köszönti –

Á. Fűrös János, Csólyospálos polgármestere,
Lezsák Sándor, az Országgyűlés alelnöke,
Rideg László, a Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés elnöke

Kemény Bertalan emlékezete – Dr. Szaló Péter, BM tanácsadó

Visszatekintés: a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületének 20 éve – Csörszné Zelenák Katalin ügyvezető

A falugondnoki munka gyakorlati tapasztalatai – Tóth Márta vidékfejlesztési referens

Civil együttműködések

Kávészünet, helyi termékek bemutatója

20 évesek vagyunk – Szabó Gellért, Szentkirály polgármestere

Előttem az utódom: falu- és tanyagondnoki szolgálatok átadása – falu- és tanyagondnokok bemutatkozása

Köszöntő: akik munkánkat segítették az utóbbi 5 évben – Bálint László elnök

A falu- és tanyagondnokságok jövője – Nyitrai Imre helyettes államtitkár, Emberi Erőforrások Minisztériuma

A Miniszterelnökség tervei a falugondnoksággal kapcsolatban – Kis Miklós Zsolt államtitkár

A Földművelésügyi Minisztérium tanyagondnokságot segítő tervei – Háda Attila főosztályvezető helyettes

Szünet

Ebéd – Műsor: Csólyospálosi Tamburás Együttes

DUNA-TISZA KÖZI FALUGONDNOKI HÍRLEVÉL

Kiadja:

a Falugondnokok

Duna-Tisza Közi Egyesülete

e-mail: info@falugondnoksag.hu

honlap: www.falugondnoksag.hu

iroda: 6000 Kecskemét, Irinyi u. 17.

Telefonszám:

06-76/507-543

Fax: 06-76/507-544

Szerkeszti:

Borzák Tibor, Csörszné Zelenák Katalin

Sümeiginé Ország Edit, Moiskó Csilla,

Tördelő: Almási László

Rajz: Vida Ágnes

Engedélyszám: 2.9/776-1/2006

Nyomda: Print 2000, Kecskemét